

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Stepan Chirov împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată,

împotriva încheierii din 16 martie 2026 a Curții de Apel Centru

*(Dosarul nr. 2r-162/26
NR. PIGD 2-25103429-01-2r-05052026)*

Omisiunea depunerii apelului în termenul prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Termenul de apel curge de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dar nu de la momentul comunicării acestuia. Apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Au examinat anterior cauza judecătoreii:

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (E. Culinca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Centru (A. Panov, E. Bolocan, S. Vișcu)

08 iulie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Procuratura Generală a Republicii Moldova.

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Munteanu, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 10 iulie 2025, Stepan Chirov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată.

2. Prin hotărârea din 20 noiembrie 2025 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Stepan Chirov (f.d. 104).

3. La 21 noiembrie 2025, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de apel, iar la 09 aprilie 2026 a prezentat cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 20 noiembrie 2025 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia în partea pretențiilor admise, și emiterea unei noi decizii de respingere integrală a cererii de chemare în judecată înaintată de Stepan Chirov (f.d.106; 163-171).

4. La 18 decembrie 2025, Stepan Chirov a depus apel nemotivat, iar la 28 februarie 2026 a prezentat cererea de apel motivată, completată la 11 martie 2026 împotriva hotărârii din 20 noiembrie 2025 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii sale de chemare în judecată (f.d.109-110; 141-145; 147-151).

5. La 25 februarie 2026, Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus apel motivat împotriva hotărârii din 20 noiembrie 2025 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de modificare a cuantumului prejudiciului moral încasat, în sensul micșorării acestuia (f.d.134-139).

6. Prin încheierea din 16 martie 2026 a Curții de Apel Centru, s-a restituit apelul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova împotriva hotărârii din 20 noiembrie 2025 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal.

S-a remis Procuraturii Generale a Republicii Moldova cererea de apel cu toate documentele anexate (f.d.155-158).

7. La 09 aprilie 2026, Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 16 martie 2026 a Curții de Apel Centru, solicitând casarea acesteia și remiterea cauzei în instanța de apel întru judecarea în fond a cererii de apel (f.d.173-176).

8. În susținerea recursului, Procuratura Generală a Republicii Moldova a invocat ilegalitatea încheierii din 16 martie 2026 a Curtea de Apel Centru, motivând că instanța de apel a calculat eronat termenul de declarare a apelului de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, fără a ține cont de faptul că reprezentantul său nu a fost prezent la ședința de judecată și a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, cu informarea despre soluția adoptată.

9. În context, recurenta a susținut că dispozitivul hotărârii nu i-a fost comunicat, iar hotărârea motivată a fost recepționată doar la data de 13 februarie 2026, astfel încât termenul de apel urma să fie calculat de la data comunicării efective a hotărârii. În aceste condiții, apelul depus la 25 februarie 2026 a fost formulat în termen, nefiind necesară o cerere de repunere în termen, întrucât circumstanțele privind comunicarea actului judecătoresc rezultau din materialele dosarului.

10. Procuratura Generală a Republicii Moldova a conchis că restituirea cererii de apel prin încheierea contestată este neîntemeiată, fiind rezultatul unei interpretări greșite a normelor procesuale și o limitare nejustificată a dreptului de acces la justiție și la un proces echitabil.

11. La 06 mai 2026, la adresa de e-mail a Ministerului Justiției al Republicii Moldova și a lui Stepan Chirov a fost expediată copia cererii de recurs depuse de Procuratura Generală a Republicii Moldova.

12. Până la data stabilită pentru examinarea recursului depus de Procuratura Generală a Republicii Moldova, intimații nu au prezentat referințe în care să-și expună opinia asupra argumentelor invocate de recurentă.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

13. Art. 10 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(1) Sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.”

14. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.”

15. Art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.”

16. Art.102 alin.(4¹) din Codul de procedură civilă:

„(4¹) Participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.”

17. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

18. Art. 111 alin. (1) și (2) din Codul de procedură:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(2) Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.”

19. Art. 112 alin. (3) și (4) din Codul de procedură civilă:

„(3) Actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit pînă la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

(4) Dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.”

20. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

21. Art. 116 alin. (1) - (4) din Codul de procedură civilă:

„(1) Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

(2) Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

(3) La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

(4) Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.”

22. Art.206 alin.(1)-(2) și (5) din Codul de procedură civilă:

„(1) Părțile au dreptul să solicite instanței judecătorești examinarea cauzei în lipsa lor și remiterea copiei de pe hotărâre. Dacă partea solicită să-și dovedească pretențiile sau obiecțiile prin ascultarea celeilalte părți, instanța cere să se prezinte personal în fața judecății.

(5) Neprezentarea în ședință de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu împiedică examinarea cauzei. La solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.”

23. Art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.”

24. Art. 369 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă:

b) apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.”

25. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

26. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților”.

27. Art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: a) să respingă recursul și să mențină încheierea.”

28. Art.428 alin.(1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămîne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.”

29. Art. 385 alin. (1) din Codul civil:

„(1) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

30. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că Procuratura Generală a Republicii

Moldova s-a conformat dispozițiilor 425 din Codul de procedură civilă și a depus în termen recursul la 09 aprilie 2026, în condițiile în care copia încheierii din 16 martie 2026 a Curții de Apel Centru, i-a fost notificată, prin e-mail la 02 aprilie 2026 (f.d.159).

31. În continuare, coroborând dispozițiile art. 362 alin. (1), art. 369 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă cu probele administrate la dosar, instanța de recurs consideră întemeiată concluzia Curții de Apel Centru referitoare la faptul că Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus apelul, după expirarea termenului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă și respinge argumentele recurenteii invocate în susținerea poziției sale ca neîntemeiate.

32. Această concluzie se impune având în vedere corelarea dispozițiilor art. 362 alin. (1) cu cele ale art. 369 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicate în raport cu datele dosarului, din care reiese că pronunțarea dispozitivului hotărârii de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a avut loc la data de 20 noiembrie 2025 (f.d.104).

33. Astfel, având în vedere dispozițiile art. 110, 111 alin. (1) și (2), art. 112 alin. (3) și (4), art.113, în speță, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la data de 21 noiembrie 2025, ziua imediat următoare datei pronunțării dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 20 decembrie 2025.

34. Însă, cererea de apel împotriva hotărârii din 20 noiembrie 2025 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de Procuratura Generală a Republicii Moldova la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, la 25 februarie 2026, adică peste termenul de 30 de zile prevăzut de lege, mult prea târziu.

35. Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că apelul a fost declarat de către Procuratura Generală a Republicii Moldova împotriva hotărârii din 20 noiembrie 2025 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu depășirea termenului legal prevăzut de Codul de procedură civilă.

36. În lumina celor expuse, instanța de recurs constată că încheierea Curții de Apel Centru din 16 martie 2026 a fost pronunțată cu respectarea normelor de drept procesual incidente, în mod special a prevederilor art. 369 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

37. În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de apel este strict de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, această normă având caracter imperativ și nefiind susceptibilă de derogare. Termenul respectiv nu poate fi extins, suspendat sau amânat prin

interpretări subiective ori prin circumstanțe invocate unilateral de partea interesată.

38. Instanța de recurs atrage atenția asupra importanței respectării riguroase a termenelor procedurale, acestea constituind garanții ale echității procesului și ale stabilității raporturilor juridice. Termenele legale nu reprezintă simple formalități, ci mecanisme menite să disciplineze exercitarea drepturilor procesuale, să asigure celeritatea procedurii și să prevină abuzurile procesuale.

39. În aceste condiții, neexecutarea în termen a obligației procesuale de formulare a apelului atrage sancțiunea inadmisibilității, iar completul de judecată este ținut să aplice în mod strict dispozițiile legale incidente.

40. Pentru aceste motive, instanța de recurs reține că apelul formulat de Procuratura Generală a Republicii Moldova împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău din 20 noiembrie 2025 a fost depus tardiv, iar soluția de restituire a acestuia este pe deplin legală și temeinică.

41. Pentru considerentele expuse, instanța de recurs reține că argumentele invocate de recurentă nu sunt de natură să infirme legalitatea încheierii contestate. Interpretarea recurente cu privire la momentul de început al curgerii termenului de apel este contrară prevederilor exprese ale art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care statuează în mod imperativ că termenul începe de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu de la comunicarea ulterioară a acesteia.

42. Aici, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, menționează că aspectele privind momentul de început al curgerii termenului de declarare a apelului (*pct. 34 și 35*), precum și pronunțarea hotărârii în lipsa părții legal citate ori care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa (*pct. 39 și 40*), au fost deja clarificate în jurisprudența Curții Supreme de Justiție (*deciziile nr. [2r-386/25](#); nr. [2r-491/25](#)*). Potrivit acestei practici, asemenea împrejurări nu constituie temei pentru repunerea în termen și nici pentru a considera apelul declarat în termen, omisiunea termenului legal fiind imputabilă exclusiv părții, care avea obligația de a manifesta diligența necesară pentru exercitarea drepturilor sale procesuale.

43. În hotărârea *Gurzhy versus Ucraina* (01 aprilie 2008), în care reclamantul nu a primit copii ale hotărârilor judecătorești care i-au fost transmise de instanța locală prin poștă obișnuită, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a considerat că, a fost chemată să examineze nu numai ce măsuri au fost luate de autoritățile judiciare pentru a se asigura că reclamantului i-au fost comunicate cu promptitudine deciziile, dar și acțiunile pe care reclamantul le-a luat pentru a se informa cu privire la evoluția procedurilor sale.

44. Susținerile recurente nu pot fi acceptate, întrucât încheierea instanței de apel a fost pronunțată cu respectarea cadrului legal incident. Potrivit

art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel este în drept să restituie cererea de apel în cazul în care aceasta a fost formulată peste termenul prevăzut de lege, iar apelantul nu a solicitat în mod expres repunerea în termen. În speță, chiar dacă recurentul a invocat faptul că a luat cunoștință de hotărârea primei instanțe cu întârziere, nu a însoțit apelul cu o cerere expresă de repunere în termen în sensul art. 116 din Codul de procedură civilă, astfel că restituirea acestuia de către instanța de apel este legal întemeiată.

45. De altfel, potrivit reglementărilor procedurale, instanța de apel nu poate dispune repunerea în termen din oficiu, în lipsa unei solicitări exprese formulate de parte cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni. Aplicarea acestei instituții este condiționată de existența unei cereri motivate, iar simpla invocare a împrejurărilor de fapt care ar putea justifica întârzierea nu echivalează cu exercitarea formală a acestui drept procesual.

46. În concluzie, în lipsa unei cereri exprese de repunere în termen, încheierea instanței de apel se dovedește a fi legală și temeinică, iar criticile recurente se impun a fi respinse ca nejustificate.

47. În context, prin prisma art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CtEDO. Jurisprudența constantă a CtEDO a arătat că revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

48. Mai mult, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene în interiorul cărora urmează a fi valorificate, or, în caz contrar survin sancțiunile procedurale în sensul art.10 din Codul de procedură civilă. Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

49. Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că,

recurentul și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul prevăzut de legislația în vigoare.

50. Prin urmare, în condițiile în care cererea de apel a fost formulată după expirarea termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen, soluția instanței de apel de a o restitui este pe deplin justificată, atât în fapt, cât și în drept și compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

51. Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de Procuratura Generală a Republicii Moldova sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova împotriva încheierii din 16 martie 2026 a Curții de Apel Centru.

52. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art.428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova.

Mentține încheierea din 16 martie 2026 a Curții de Apel Centru, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Stepan Chirov împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Munteanu